ਦਫਤਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸਕੂਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ -ਕਮ-ਸਟੇਟ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ

ਸਮੱਗਰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਭਿਆਨ (ਪੰਜਾਬ)

ਪੰਜਵੀਂ ਮੰਜ਼ਿਲ, ਈ.ਬਲਾਕ, ਸਿੱਖਿਆ ਭਵਨ, ਫੇਜ਼-8, ਸਅਸ ਨਗਰ, ਪੰਜਾਬ-160062

ਵੱਲ

ਸਮੂਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਐ.ਸਿ/ਸੈ.ਸਿ)
ਪੰਜਾਬ।

ਮੀਮੋ ਨੰ: 2023 / ਐਨ.ਐਸ.ਕਿਉ.ਐਫ (286936)/139347 ਮਿਤੀ: 18/05/2023

ਵਿਸ਼ਾ:- **ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਡਰਾਪ ਆਊਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰੈਨਟਿਸਸ਼ਿਪ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਮਿਲਦੇ ਲਾਭ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਸਬੰਧੀ।**

1.0 ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ।

2.0 ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ, ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੱਤਰ D.O. No.456 ਮਿਤੀ 28-3-2023 ਅਨੁਸਾਰ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਡਰਾਪ ਆਊਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰੈਨਟਿਸਸ਼ਿਪ ਟਰੇਨਿੰਗ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਕੀਮ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰੈਨਟਿਸਸ਼ਿਪ ਪੋਰਟਲ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਪੱਤਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਪੱਤਰ ਨਾਲ **ਨੱਥੀ** ਕਰਕੇ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

3.0 ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਦੀ ਈ-ਮੇਲ ਆਈ.ਡੀ **nsqfpunjab@punjabeducation.gov.in** ਉਤੇ ਮਿਤੀ 30-5-2023 ਤੱਕ ਭੇਜਣੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ।

17/5/23

ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਵੋਕੇਸ਼ਨਲ)
ਸਮਗਰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਭਿਆਨ, ਪੰਜਾਬ।

D.P.S. Kharbanda, IAS
ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਖਰਬੰਦਾ, ਆਈ.ਏ.ਐਸ.
Secretary,
Government of Punjab
ਸਕੱਤਰ,
ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ
Tel : 0172-2614031
Email : dtepunjab@punjab.gov.in

D.O.No. 456
ਅਧ ਸ.ਪੱ.ਨੰ:
Director Technical Education
& Industrial Training, Punjab
ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ
ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ, ਪੰਜਾਬ
Chandigarh, the
ਮਿਤੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 28/3/2023

DGSE

Vinay Bubllani
AD (NSQF/Voc.)

ਵਿਸ਼ਾ: **ਸਕੂਲਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਡਰਾਪ ਆਊਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸਸ਼ਿਪ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਮਿਲਦੇ ਲਾਭਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਸਬੰਧੀ।**

Dear Vinay jee,

ਮੈ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਡੀ.ਜੀ.ਟੀ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੋਜਵਾਨਾ ਲਈ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸਸ਼ਿਪ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵੱਲ ਦਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸ ਐਕਟ 1961 ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਹਸਤਾਖਰ ਵਲੋ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਨੋਜਵਾਨਾ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਾ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਮੁੱਖੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਕਿਲ ਕਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾ ਜੋ ਉਹ ਰੋਜਗਾਰ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਬਣ ਸਕਣ। ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸ ਐਕਟ 1961 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੋਰਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ 7000, ਦੂਜੇ ਸਾਲ 7700 ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਸਾਲ 8050 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਵਜੀਫਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਕੀਮ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੋਰਟਲ www.apprenticeshipindia.gov.in ਤੇ ਵੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਾਲ 2024 ਤੱਕ ਇੱਕ ਲੱਖ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸ ਇੰਗੇਜ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋ ਹਰ ਤਰਾਂ ਦੇ ਸੰਭਵ ਕੱਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਕੀਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ/ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਿਲਾ ਵਾਇਜ਼ ਕੈਂਪ/ਵਰਕਸਾਪਾ ਵੀ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਕੀਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਮ ਲੋਕਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਰਾਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟੀਚੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਸਿਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤਿ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਕਿ ਸਿਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋ ਹਰ ਸਾਲ 2.50 ਲੱਖ ਦੇ ਲਗਭਗ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਵੀਂ ਦੀ ਪੜਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਵਾਉਣ

Abhiyan
2481 13 Dated 3/4/23

ਉਪਰੰਤ ਉਚੇਰੀ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਲਾਭਾ ਦੀ ਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਉਹ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰ ਨਹੀ ਹੋ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋ ਕਿ ਇਹ ਸਕੀਮ ਖਾਸ ਤੋਰ ਤੇ 8ਵੀਂ, 10ਵੀਂ, 12ਵੀਂ ਪਾਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਮੈ ਆਪ ਨੂੰ ਲਿੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਲਾ ਸਿਖਿਆ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆ ਜਾਣ ਕਿ ਉਹ ਸਮੂਹ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸਕੈਂਡਰੀ ਸਕੂਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ/ ਵੋਕੇਸ਼ਨਲ ਮਾਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਕੀਮ ਦੇ ਲਾਭਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸਸ਼ਿਪ ਪੋਰਟਲ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਵੇਰ ਦੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੋਰਾਨ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੈਕਚਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਸਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਸਕੂਲਾ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਨੇੜੇ ਪੈਂਦੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੈਰੀਆਰ ਗਾਇਡੈਂਸ ਕਾਊਸਲਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਈਆ ਜਾਣ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੋਰਸਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਰਸਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਜਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋ ਜਿਲਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਿਲਾ ਸਿਖਿਆ ਅਫਸਰ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸਕੈਂਡਰੀ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕੈਰੀਆਰ ਗਾਇਡੈਂਸ ਕਾਊਸਲਰ ਨੂੰ ਵੀ ਬਤੌਰ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਡਰਾਪਆਊਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਸਕੀਮ ਕਿੰਨੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੈ ਬਾਰੇ ਉਚੇਰੇ ਤੋਰ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਮੈ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪ ਇਸ ਕੰਮ ਵੱਲ ਨਿੱਜੀ ਤਵਜੋਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਬੰਧਤਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਦੇਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ/ਨੋਜਵਾਨਾ ਨੂੰ ਰੋਜਗਾਰ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾ ਦਾਂ ਭਵਿੱਖ ਸੁੱਰਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜੀ।

(ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਖਰਬੰਦਾ, ਆਈ.ਏ.ਐਸ)

ਸ੍ਰੀ ਵਿਨੈ ਬੁਬਲਾਨੀ, ਆਈ.ਏ.ਐਸ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੱਕਤਰ ਕਮ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ
ਸਕੂਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬ।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਸਕੀਮ

The Ministry of Skill Development and Entrepreneurship, Govt. of India, ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 2016 ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਤਹਿਤ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਸਕੀਮ (NAPS) ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁਨਰਮੰਦ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਵਾਕੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸਸ਼ਿਪ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸ ਐਕਟ 1961 ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਇਹ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ 260 ਤੋਂ ਵੱਧ ਡੈਜ਼ੀਗਨੇਟਿਡ ਟਰੇਡਾਂ ਅਤੇ 550 ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਪਸ਼ਨਲ ਟਰੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਹਨਾ ਦੀ ਸਮੁਚੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੋਰਟਲ (https://www.apprenticeshipindia.gov.in/courses) ਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ। ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸਸ਼ਿਪ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸਤਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋ ਪੋਰਟਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ ਚਾਹਵਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਤੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਲੈਕੇ ਹੋਰ ਸਮੂਚੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੋਰਟਲ ਦਾ ਵੈਬ ਐਡਰੈਸ https://www.apprenticeshipindia.gov.in/ ਹੈ।

ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਮੋਡ:

ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਸਿਖਲਾਈ ਦੋ ਹਿਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

- ਬੇਸਿਕ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ:

ਬੇਸਿਕ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਟ੍ਰੇਡ ਪੋਸਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰੇਕ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਸਿਲੇਬਸ ਦਾ ਥਿਊਰੈਟੀਕਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ/ ਲੈਬ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸ ਨੂੰ ਆਨ-ਜਾਬ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਬੇਸਿਕ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਅਪਰੈਂਟਿਸਸ਼ਿਪ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਨ-ਜਾਬ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ/ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਿਆ/ਸਕਿਲ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ/ਆਨ-ਜਾਬ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਲਈ ਸ਼ਾਪ ਫਲੋਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਢੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਸ਼ੀਨਰੀ/ਟੂਲ ਅਤੇ ਇਕਵਿਪਮੈਂਟ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਫਰੈਸ਼ਰ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸ ਨੂੰ ਬੇਸਿਕ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੇਸਿਕ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਾ 20-25% ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਖਾਸ ਲੋੜ ਦੇ ਆਧਾਰ' ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਫਰੈਸ਼ਰ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਦੀ ਬੇਸਿਕ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦਾ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕੋ ਸਮੇ ਬੇਸਿਕ ਟਰੇਨਿੰਗ (ਬੀਟੀ) ਅਤੇ ਆਨ-ਦ-ਜੌਬ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਜ਼ੀਫੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

- ਆਨ-ਜਾਬ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ/ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ:

ਆਨ-ਜਾਬ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸਸ਼ਿਪ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਾ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਿਹੜਾ ਅਦਾਰਾ/ਸੰਸਥਾ/ਵਿਭਾਗ/ਉਦਯੋਗ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸਸ਼ਿਪ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ

- ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸ ਐਕਟ 1961 ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸ ਅਦਾਰੇ/ਵਿਭਾਗ/ਸੰਸਥਾ/ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ [illegible] ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸਸ਼ਿਪ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ [illegible] ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨੀ ਸਵੈਇੱਛੁੱਕ ਹੈ।
- ਅਦਾਰੇ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਕੁੱਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ [illegible] ਤੋਂ [illegible] ਤੱਕ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸ ਅਂਗੇਜ਼ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 5% ਫਰੈਸ਼ਰ ਅਤੇ ਸਕਿਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ [illegible] ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ।
- ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਰੇ ਕੋਲ [illegible] Factory/ Cooperative/ MSME ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
- ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਰੇ ਕੋਲ PAN/ [illegible] ਨੰਬਰ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ
- ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਰੇ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸਸ਼ਿਪ ਪੋਰਟਲ ਉੱਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ

ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਂਗੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

- ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ/ਉਮੀਦਵਾਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟ੍ਰੀਮ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕੋਰਸ/ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ ਕਰ ਰਹੇ ਜਾਂ ਵੋਕੇਸ਼ਨਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹੋਲਡਰ ਸਿਖਿਆਰਥੀ।
- ਸਕੂਲ ਡਰਾਪ ਆਊਟ ਬਤੌਰ ਫਰੈਸ਼ਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਸਿਖਲਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ ਪਾਸ ਆਊਟ।
- DST ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. ਪਾਸ ਆਊਟ
- PMKVY/ DDUGKY/ MES ਸਮੇਤ ਕੋਈ ਵੀ NSQF ਅਲਾਈਨਡ ਸ਼ਾਰਟ ਟਰਮ ਕੋਰਸ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ।

ਫਰੈਸ਼ਰ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸ

ਉਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਵੀਂ ਜਾਂ ਅਠਵੀਂ ਪਾਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਵੀ ਕੁਝ ਟਰੇਡਾਂ ਅਧੀਨ ਬਤੌਰ ਫਰੈਸ਼ਰ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਟਰੇਡਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ https://www.apprenticeshipindia.g courses ਲਿੰਕ ਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ।

ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣਯੋਗ ਵਜੀਫਾ

ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸਸ਼ਿਪ ਨਿਯਮਾਂ (ਸੋਧਿਆ 2019) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣਯੋਗ ਵਜੀਫਾ ਹੇਠਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ

Serial number	Category	Prescribed minimum amount of stipend (Rs.)
(1)	(2)	(3)
i.	School pass-outs (class 5th - class 9th)	5000 per month
ii.	School pass-outs (class 10th)	6000 per month

School pass-out [illegible]	
National or State Certificate holder	[illegible]
Technician (vocational) apprentice or Vocational Certificate holder or Sandwich Course Student from Diploma Institutions	[illegible] per month
Technician apprentice or diploma holder in any stream or sandwich course (students from degree institutions) graduate apprentices or degree apprentices or degree in any stream	[illegible]

(AA) ਸਕਿਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਵਜ਼ੀਫਾ [illegible] ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਸਕੂਲੀ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(AAA) ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸਸ਼ਿਪ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਨਿਰਧਾਰਤ [illegible] ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸਸ਼ਿਪ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਤੀਜੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਨਿਰਧਾਰਤ [illegible] ਸਟਾਈਫੰਡ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(AAAA) ਨੈਸ਼ਨਲ ਜਾਂ ਸਟੇਟ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹੋਲਡਰਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਊਂਸਲ ਜਾਂ ਸਟੇਟ ਕਾਊਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾ ਤੋਂ ਹੀ ਲਈ ਹੋਈ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਸਟਾਈਫੰਡ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(AAAAA) ਫਰੈਸ਼ਰ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆ ਤੱਕ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਸਥਾਪਨਾ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦਾ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋਵੇਂ ਸਮੇਂ ਬੇਸਿਕ ਟਰੇਨਿੰਗ (ਬੀਟੀ) ਅਤੇ ਆਨ-ਦ-ਜੌਬ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਜ਼ੀਫੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਸਿਕ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਡੇਜ਼ੀਗਨੇਟਿਡ ਟ੍ਰੇਡ:

- ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. ਪਾਸ ਆਊਟ ਸਮੇਤ ਡਿਊਲ ਸਿਸਟਮ ਆਫ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ (ਡੀ.ਐਸ.ਟੀ.)

ਆਪਸ਼ਨਲ ਟ੍ਰੇਡ:

- ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. ਪਾਸ ਆਊਟ ਸਮੇਤ ਡਿਊਲ ਸਿਸਟਮ ਆਫ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ (ਡੀ.ਐਸ.ਟੀ.)
- ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ / ਡਿਪਲੋਮਾ ਹੋਲਡਰਜ਼।
- [illegible] ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੋਰਸਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀਐਮਕੇਵੀਵਾਈ/[illegible] ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਦੇ ਪਾਸ ਆਊਟ।

ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ

ਇਹ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਜਨਰਲ ਆਫ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸ਼ਸ਼ਿਪ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਐਨ.ਏ.ਸੀ) ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।

ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਧੀ:

ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੋਰਟਲ http//www.aprrenticeshipindia.govin ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਮੋਬਾਇਲ ਨੰ: ਅਤੇ ਈ.ਮੇਲ ਆਈ.ਡੀ ਹੋਣੀ ਲਾਜਮੀ ਹੈ।